

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum IV. De privilegiis, & obligationibus Concionatorum Regularium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

PUNCTUM III.

De privilegijs Regularium circa receptionem, & administrationem aliorum Sacramentorum, & Missæ celebrationem remissivè.

Acta alibi recensentur.

140. **H**ic proprius locus erat agendi de iis quæ in titulo huius puncti proponuntur, nam postquam à nobis actum est de Regulariù privilegijs circa administratione Sacramenti Pœnitentiæ, meritò de his agendum esset; Sed quia de his actum est à nobis in diversis locis, in præsentiarum ea prætermittimus: de singulis enim Sacramentis, & de eorum ministris agentes, diximus qualiter ea administrare possint Regulares, & in quibus casibus; & idem argumentum pertractavimus alijs locis per totum istum Cursum dispersis. De Missæ celebratione, quo loco, tempore, &c. possint ex privilegijs Regulares illi intendere, *suprà tract. 15. capite septimo, punct. 4. per totum* egimus: ubi specialiter n. 98. diximus, qualiter in domibus secularium possint altare erigere, & ibi Missas celebrare, & qualiter hoc non sit contra decretum Concilij Tridentini *sess. 22. de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.* Porro de prohibitione facta Regularibus, quoad multiplex stipendium non recipiendum pro eadem Missa, latè egimus *dicto Capite punct. 5. per totum.* Quare hæc modò prætermittimus,

PUNCTUM IV.

De privilegijs, & obligationibus Concionatorum Regularium.

141. **P**Rædicandi facultas Regularibus non ab Episcopis Diœcesanis, sed à Pontifice conceditur: Et licet post Tridentinum licentia obtenta ab Ordinario requiratur pro concionibus habendis in Ecclesijs non suis, & in proprijs Ecclesijs petenda sit benedictio Ordinarij; nihilominus tamen id non requiritur tanquam actus dantis jurisdictionem, aut facultatem, sed ut conditio requisita, ut potestas à Pontifice accepta, debite executioni mandetur. Hanc ergo Sedes Apostolica imperita est per diversa privilegia Regularibus communicata, ut est illud Clementis IV. pro Minoribus, Sixti IV. pro Carmelitis, & Pauli III. pro PP. Societatis, in quibus conceditur, ut in quibusvis locis, Ecclesijs, aut plateis communibus, & vijs publicis, & ubicumque locorum, verbum Dei Clero, & populo prædicare possint. Ad hoc autem non requiritur, quod sint in Ordinibus sacris constituti: sufficit enim si Clerici sint, prima tonsura initiati, ut constat ex Bulla Gregorij XIII. quæ incipit: *Vigore privilegij*, pro Societate Jesu expedita, illis verbis: *Præsentium Autoritate declaramus, ac etiam decerni-*

Nonrequiritur sacer ordo in prædicantibus ad concionandum.

munus vestrum unumquemque, etiam ad sacros Ordinis non promotum, prædicationis munus exercere potuisse, & posse. Porro indultum istud potius est juris communis interpretatio, per quod Clericis sola tonsura initiatis licet prædicare; ut declaravi sacra Congregatio his verbis: Munus prædicationis committi potest etiam Clerico, qui non sit in sacro Ordine constitutus; non enim alicujus Ordinis sacri videtur actus esse, neque officium divinum interdictum, aut suspensionem, à divinis prohibitum: itaque sic docent Portel. verbo prædicare, num. 16. Diana tract. 4. de Sacrament. resolutione 137. Pellizzar. tomo secund. tractatu 8. capite 4. sect. 1. num. 28. Antonius à Spiritu sancto tractat. 2. disputatione 3. sect. 5. numer. 150. Bruno Cassaing. tractat. 6. cap. 2. propos. 2.

Ad quid Prædicatores ex Concilio Tridentino, & Lateranensi teneantur.

142. Quamvis tam jus commune in Extravagant. inter cunctas, de privileg. & Clement. Dudum, de sepultur. quam alia privilegia concedunt, ut possint Regulares in suis Ecclesiis, & plateis prædicare, nulla facta mentione præsentationis eorum coram Episcopo aut ad Episcopum recursus pro petenda benedictione vel licentia; modo tamen post Concilium Tridentinum observanda est, quod ipsum decernit sess. 5. cap. 2. his verbis: Regulares vero cujuscumque Ordinis, nisi à suis superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare non possunt: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare,

& ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis vero quæ suorum Ordinum non sunt, ul. ra licentiam suorum superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum null. modo prædicare possunt. Quod decretum concordat cum alio Concilii Lateranensis sub Leone X. sess. 11. ib: *U. Regularis præcedente examine ad murum à suo Prælato electus, quocumque postea prædicaturus accesserit de eodem examine, & idoneitate sua per litteras Authenticas, seu alias sui examinatoris, & approbatoris, Episcopis, & aliis locorum Ordinarii fidem legitimam faciat.*

143. Ex quibus decretis primo constat non posse Religiosos sive in propriis, sive in alienis Ecclesiis populo prædicare, etiam si alias ab Episcopo licentiam obtinuerint, nisi prius fuerint à suis Superioribus de doctrina, & moribus examinati, & approbati, ab eisque licentiam habuerint; & peccare mortaliter eum, qui absque dicta approbatione, & licentia Superiorum (illorum videlicet ad quos secundum statuta Ordinis pertinet talem licentiam concedere, quales apud nos sunt RR. PP. NN. Generalis, & Provincialis) ausus fuerit munus prædicationis in propriis, vel alienis Ecclesiis exercere: quia in re gravissima contra præceptum Ecclesiæ adeo sanctum operatur; atque etiam quia causam præbet damnorum & scandalorum quæ ex simili audacia ex natura rei oriri possunt. Et ita tenent Navarrus in Manual. c. 27. n. 121.

Lezana

Peccant mortaliter Regulares, qui absque approbatione Prælatorum prædicant.

Lezana tom. 1. part. 1. cap. 20. num. 1. Bordon. tom. 2. resol. 7. nu. 27. Portell. numero 1. Peyr. tom. 3. cap. 2. num. 16. Antonius à Spiritu sancto num. 141. Imo incurrere excommunicationem reservatam Pontifici docent Zerol. in praxi verb. Mendicantes, numero 2. part. 1. Reginald. lib. 18. numero 119. Lezana loco cit. ex Leone X. in Concil. Lateran: Sed certe ibi imponitur talis excommunicatio pro alio casu diverso, ideoq; melius probatur assertum ex 6. excommunicamus, de hares. in quo puniuntur prædicatores Excommunicatione, si incidant in casum de quo agimus. Cæterum tamen, cum illa excommunicatio non sit lætæ sententiæ, sed ferendæ, excommunicati ipso factò non remanent. Portell. Bordon. locis citas. ¶ Peccant etiam mortaliter Prælati, qui subditos non idoneos, aut non examinatos de vita, moribus, & scientia, prædicare permittunt, ob decreta Tridentini, & Lateranensis, & ob alia inconvenientia, & incommoda scandalosa, quæ inde sequi timentur. Peyrin. de subdito, quæst. 1. de obediens. cap. 22. Lezana numero 1. Antonius à Spiritu sancto num. 141.

Debent prædicatores Episcopis præsentari, & ab eis benedictionem vel licentiam petere.

144. Sequitur secundo, non posse Religiosos prædicare, nisi præter examen, approbationem, & licentiam suorum Superiorum, cum tali licentia, & examine coram Episcopo se præsentaverint, & ab eo benedictionem petierint ad prædicationem in suis Ecclesijs, & pro concionando in alienis insuper licentiam impetrauerint, ut constat ex dictò Concilii

decreto. Usus tamen obtinuit, inquit Bordon. resolut. 7. numero 15. apud Regulares, ut concionentur in proprijs Ecclesijs absque aliqua Episcopi benedictione, quam solum petunt pro Adventu, & Quadragesima, & non pro alijs festiuitatibus intra annum. Quod probat Pellizzarius supra numero 16. dicens in hoc standum esse consuetudini. ¶ Interea non approbamus, quod dicit Cespedes de exemption. cap. 10. disputatione 205. numero secundo, Tamburin. tom. 2. disputatione 11. quæstione secunda, numero quinto, quod Regulares, ut prædicent in Ecclesijs aliorum Ordinum, solum indigeant petere benedictionem Episcoporum ut requiritur, & sufficit ad hoc ut possint concionari in proprijs: quia non minus sunt exemptæ illæ à jurisdictione Episcoporum, quam suæ; proinde sicut ad concionandum in suis, ob istam rationem non indigent nisi benedictione Episcopi, ita neque ad concionandum in Ecclesijs aliorum Ordinum aliò indigent quam benedictione Episcopi. Hæc autem non videntur verbis Tridentini conformia: nam semel dicit: In Ecclesijs autem, qua suorum Ordinum non sunt: & iterum: Episcopi licentiam habere teneantur sine qua in Ecclesijs non suorum Ordinum nullo modo prædicare possunt. Quæ cum dicta sententia non cohærent. ¶ Illud tamen verum iudicamus, quod docent N. Lezana cap. 20. numero 5. Miranda tom. 1. quæstio. 650. artic. 4. Antonius à Spiritu sancto numero 147. Pellizzar. numero 32. quod ad prædicandum in plateis, &

M m m m in

in viis publicis nec presentatio coram Episcopo, nec licentia illius requiritur. Et ratio est: quia hoc ex privilegiis suis facere possunt sine dependentia ab Episcopis, ut concessit Sixtus IV. Carmelitis, Bonifac. IX. Prædicatoribus, Paulus III. Jesuitis. Quæ privilegia abrogata non sunt à Concilio Tridentino: quia ex illo solum habetur, non posse sine benedictione, aut licentia Episcoporum prædicare in suis, aut alienis Ecclesiis.

In propriis Ecclesiis possunt Regulares concionari petita, licet non obtenta benedictione Episcopi

145. Imo ad prædicandum in propriis Ecclesiis, sufficit sola petitio benedictionis Episcopalis, etiam si eis denegetur, (per benedictionem intelligo licentiam, sicut etiam in Religionibus per benedictionem, quæ à Prælato peti & accipi solet ad aliquid faciendum, licentiam intelligimus; hoc tamen nomine non intelligo illam benedictionem, quæ inter Misfarum solemnia ad prædicandum ab Episcopo, vel eo absente, à Sacerdote celebrante recipitur; quæ non est licentia concessio, sed quædam divini auxilii deprecatio, ut verbum Dei fructuose disseminetur) quia Concilium ponit hoc discrimen inter requisita ad prædicandum in propriis Ecclesiis, & ad prædicandum in alienis; quod ad illud sufficit petitio benedictionis; ad istud vero requiratur quod licentia ab Episcopo obtineatur: Ergo hoc ipso, quod Regularis Episcopo presentetur, & benedictionem petat, sive is deinde justè, sive in-

justè denegetur, adimplet Regularis id quod à Concilio exigitur; & sic poterit in suis Ecclesiis concionari: maxime quia quando in jure requiritur non solum quod benedictio, aut licentia petatur, sed quod obtineatur; id exprimitur *cap. omnis utriusque sexus, de penitentibus, & remissionibus. cap. super cathedram, extravag. de sepultur.* Sic Lezana numero tertio, Pellizzar. numero secundo & 5. Bordon, resolut. 7. numero 21. Henriquez libro sexto, de Penitent. capite 13. numero 4. Bruno tractatu 6. cap. 3. propos. 1. de Peyrino de subdito tom. 1. questione prima, cap. 22. Antonius à Spiritu sancto numero 143. & hoc etiam constat ex declaratione S. Congregationis Cardinalium anno 1597. quam refert Henriquez, & alii; est que tenoris sequentis: *Sacra Congregatio censuit, quod Regulares in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare volentes, non teneantur ab Episcopo licentiam obtinere; sed tantum à suis Superioribus examinari, Episcopo personaliter se presentare, ab eoque petere benedictionem, tametsi eam minime obtinuerint.* ¶ Quod apud me locum habet etiam si benedictio, aut licentia ex justa causa, & non ex passione, aut malevolentia negata sit: quia si ex odio, aut alio pravo affectu Episcopus licentiam denegaret, etiam in Ecclesiis non sui Ordinis posset Regularis, qui illi se humiliter presentavit, & ab eo benedictionem, & licentiam petivit, prædicare, tamen si Concilium exigat ab Episcopo licentiam obli-

obtinere debere: quia petita licentia, & injustè negata, in jure habetur pro obtenta, ut inquit Tamburinus *tomo secundo, disputat. 19. quest. 2.* Lezana *numero tertio, Pellizzar. numero secundo;* Quemadmodum supra num. 63. diximus de Confessariis, quibus Episcopus ex malevolentia approbationem denegaret, quod possint nihilominus sæculatum Confessiones audire: quia approbatio petita, & injustè negata, habetur pro concessa.

Etiam prædicante Episcopo, possunt regulares concionari.

146. Præterea etiam prædicante Episcopo possunt Regulares suo munere prædicationis uti; dummodo nec ipse prohibeat illa hora prædicare, nec sit consuetudine oppositum receptum, aut aliunde constet talem concionem Episcopo displicere: quia licet in *Clement. Dudum, & Extravaganti. Inter cunctas*, illis concedatur facultas concionandi, *Hora illa dumtaxat excepta, in qua locorum Prælati prædicare voluerint, vel coram se facere solemniter prædicari*, in alijs nihilominus privilegii id non specialiter excipitur: uti videre est in illo Pauli III. pro Jesuitis, in quo pro omni loco, & tempore, nulla exceptione facta, facultas concionandi conceditur, & ideo etiam ita docent Suarez *tomo quarto, libro nono, capite primo, num. 30.* Pellizzar. *tractatu 8. capite quarto, section. 1. numero 35.* Lezana *cap. 20. numero sexto.* Antonius à Spiritu sancto *numero 149.* Possunt quoque in Diœcesibus ubi licentiam Episcopi

habent, in Ecclesijs Parochialibus concionandi, etiam contradicentibus Parochis, suum munus exercere. Tum: quia jam habent ab Episcopo facultatem, qui Superior Parochis est: Tum etiam: quia ita concessit Alexander IV. Minoribus, & Prædicatoribus Ballato privilegio, quod postea confirmavit Sixtus IV. pro Carmelitis, ut videre est apud Casarub. *verbo Prædicatores, numero 4. 12. & 14.* in quo quamvis dicatur: *Absque tamen Parochialium præjudicio;* non extenditur tamen id ad hoc punctum in quo nullum præjudicium infertur Parochis, sed tantum ad punctum concernens alia ibidem relata. Maxime: quia ipsi jus non habent impediendi prædicationem in suis Ecclesijs, dum proprius eorum Episcopus licentiam ad eam concessit. Nec obstat, quod in *Clement. Dudum, & Extravaganti. Super Cathedram, de sepultur. & Extravaganti. Inter cunctas, de privilegio*, dicitur, quod in Ecclesijs alienis non potest Regularis prædicare sine beneplacito, aut licentia Rectoris aut Superiorum illarum Ecclesiarum. Respondetur: quod qui ab Episcopo habent facultatem, jam habent beneplacitum Superiorum illarum Ecclesiarum. Accedit quod aliqui dicant, prædicta jura revocata esse per Alexandrum IV. cujus verba refert Casarub. supra, & sunt ista: *Alexander IV. concessit, quod Fratres Ordinis Prædicatorum, & Mino-*
Mimmm 2 rurs

norum possint predicare populis de licentia Romani Pontificis, aut Legatorum ejus, vel Diocesani, seu Ordinarii absque aliorum inferiorum Pralatorum, & Rectorum Ecclesiarum, ac Sacerdotum Parochialium assensu. Expediens tamen non erit iis privilegiis uti, repugnantibus Patrochiis, ne jurgia, & scandala oriantur, & fructus ex verbi Dei predicatione exoptatus atrescat. Pellizzar. supra n. 33. Miranda in Manual. 1. parte, quest. 50. art. 4.

Status majoris difficultatis proponitur.

147. Major autem, & gravior est difficultas, an repugnante, & contradicente Episcopo, possint Regulares in propriis, vel alienis Ecclesiis predicare? Quæ difficultas (ut reor) præcipuè currit, in casu quò benedictionem, vel licentiam Episcopi acceperit & iste nihilominus se retrahens predicationi Regularis resistit. Nam si ab initio cum primò Regularis Episcopo presentatur, ipse contradicit, certum est non posse in alienis Ecclesiis predicare; cum Concilium petat, quod ab eo non solum licentiam petat, sed quod illam obtineat; nisi fortè illam injustè, & ex malo affectu neget: quia jam ut diximus, habetur pro obtenta. In hoc ergo casu procedit quæstio: an nimirum, si quando Regularis presentatus fuit Episcopo, & postquam ab Episcopo recepit licentiam ad predicandum in Ecclesiis non suis, Episcopus ob particulares rationes contradicat, ne predicet in eis, possit nihilominus predicare? certè semper erit melius à predicatione abstinere, ne ex tali

predicatione, resistente Prælato, maxima inconvenientia consurgant. Sed aliud est inquirere, quid melius, & convenientius erit, ad præcavenda incommoda, & scandala; aliud quid ex jure habeatur & de hoc inquiremus.

148. Igitur respondemus affirmativè. Et probatur sic: quia ex jure communi Clementin. Dudum, de sepulchris. & Extravag. super cathedram, eodem titulo. & Extravaganti Inter cunctas, Regularibus conceditur facultas ubique sive in propriis, sive in alienis Ecclesiis predicandi independentes ab Episcopis, & solum in duobus casibus ponitur ab illis dependere; ita quod si contradicant, non possint predicare. Primo: quando Episcopus predicare vult. Secundo: quando vult coram se facere solemniter predicare: ergo in aliis casibus præter istos, poterit ex his juribus, adhuc contradicente Episcopo predicare. Quæ jura per Tridentinum minime revocantur: quia ab illo solum petitio benedictionis pro predicatione in Ecclesiis propriis exigitur. Et ut diximus, etiam si negetur, poterit Regularis predicare; & multo magis, si post benedictionem datam resistat: insuper requiritur quod pro alienis licentiam recipiat: qua semel data, quod Tridentinum præcipit, impletur. Nec dicit, quod si postea Episcopus neget, aut contradicat, Regularis non possit predicare: sed prædictis positis relinquit illum juri communi, secundum quod solum in duobus casibus dictis, con-

Eriam repugnante Episcopo possunt Regulares predicare.

tradicante Episcopo nequit prædicare, non in aliis: quin potius exceptio firmat regulam in contrarium. Ita Peyrin. tom. 3. privil. cap. 2. nu. 9. Pellizzar. supra num. 4. Barbof. de offic. & potest. Episc. part. 3. allegatione 73. num. 16. & ad caput 2. Concilij sess. 5. num. 18. & 19. ubi refert ita decisum fuisse à Sac. Congregatione 30. Junii anno 1629. Bordon. tom. 2. resolut. 7. num. 15. Villalob. tom. 2. tract. 25. difficult. 5. num. 4. Miranda tom. 1. quest. 50. art. 3. concl. 1. Diana 3. part. tract. 2. resolut. 58. Vega in Summ. tom. 2. cap. 86. casu 40. Rodriguez tom. 3. quest. 32. art. 5. Reginald. lib. 18. num. 123.

Objectionis difficultatis propositio, & illius solutio.

149. Sed contra hoc assertum militat difficultas objectionis, ex eo quod Tridentinum sess. 24. cap. 4. dicit: Nullus autem secularis, sive Regularis, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum contradicante Episcopo prædicare præsumat. & Gregorius XV. in Constitutione, quæ incipit: Inscrutabili, dicit: ac demum habeat Episcopus tanquam dicta Sedis delegatus auctoritate coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos, tam seculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesia sua, aut suorum Ordinum, non petiti à illius benedictione, aut ipso contradicante, prædicare præsumpserint. ¶ Verùm ad istam objectionem responderetur, quantum attinet ad Constitutionem istam Gregorii XV. suspensam fuisse pro Regnis Hispaniæ ejus publicationem, ut docet Lezana tom. 1. part. 1. cap. 19. num. 35. & cap. 20. num. 3. etiam ubi

viget, contra assertionem dictam vim non habet: quia tam Constitutio Gregoriana, quam decretum Tridentini, loquuntur in eodem sensu, ac in eisdem casibus conformiter ad jus commune. Unde quia in illo decretum erat, quod quando Episcopus prædicat, vel coram se vult facere solemniter prædicari, ipso contradicante Regulares non audeant nec in propriis, nec in alienis Ecclesiis prædicare: hoc ipsum præcipit Concilium, ut S. Congregatio apud Barbof. explicuit. Nec enim per illa verba intendit Concilium revocare jus commune, cum nulla in eo decreto detur clausula revocatoria illius; sed se illi vult conformare, & innovare per suum decretum, quod jus commune antiquum, & fortè antiquatum decreverat. Totum enim illud caput exhortatorium est ad Episcopos, ut vel ipsi populo verbum Dei frequenter prædicent, vel si non poterint, faciant alios coram se prædicare. Et statim addit verba proposita, in quibus conformiter ad jus antiquum præcipit, ne Regulares audeant contradicante Episcopo prædicare; utique in casibus, in quibus ex jure illo contradicante prædicare non possent, ut sic jura jurebus consonent, & concordentur, ut dicitur in cap. Ecclesia vestra, 2. de electionibus.

150. Poterat enim verò hinc circa prædicta dubitari primò, An Episcopus Regulares semel præsentatos, aut ab eo licentiâ concionandi ademptos possit cogere, ut iterum præsententur, vel concionandi licentias Eis

Aliquæ difficultates alibi decisæ attinguntur.

M m m m 3 datas

datas possit suspendere? & Secundo, An Regularis presentatus, aut licentiatas pro una Diocesi possit in quacumque Diocesi concionari? Verum quia quoad hanc Confessarii, & Concionatores purificantur ab omnibus, quod supra diximus circa Confessores, ideo idem sentendum esse de Prædicatoribus iudicamus. Neque his discutiendis ultra immoramur, sicut nec examini opinionis asserentis quod Confessor, aut Prædicator semel ab uno Episcopo approbatus ubique suum munus exercere potest; sed independenter ab istis aliam quæstionem resolvemus, quæ solet apud nos multoties excitari, quæque Prioribus parum peritis harum materiarum magnum negotium facessivit: An nimirum Concionator, qui ab Episcopo Salmantino v. g. licentiam obtinuit concionandi, si ab oppidanis alicujus loci, Diocesis v. g. Abulensis, Segovienensis, Zamorensis, aut Vallisoletanæ, quæ sunt illi confines, pro aliqua, vel aliquibus concionibus vocetur, possit in illo loco extra Diocesim Salmantinam concionari, non obrentâ prius licentiâ ab Episcopo loci, in quo prædicaturus est?

Casus
frequen-
ter oc-
currens
resolvi-
tur.

151. Ad hoc igitur quæsitum respondetur affirmativè. Et hoc ex triplici capite. Primò: quia licet in alienis Ecclesiis absque Episcopi licentia nullus concionari possit, etiam à parochia invitatus, ut declaravit Clemens VIII. apud Barbof. *ad casum 4. Concilij Tridentini sessionis 24. num. 7.* potest tamen Parochus dare licentiam viro docto, & Religioso,

ut bis, vel ter concionetur in sua Ecclesia sine Episcopi approbatione, ut docent Diana 3. *part. tract. 2. resolut. 111.* & 4. *part. tract. 4. resolut. 21.* Bordon. *tom. 2. resolut. 7. num. 24.* Rodriguez. *tom. 3. quæst. 32. art. 1.* Barbofa *num. 9.* Navarr. *in Manual. cap. 15. num. 241.* Henriquez *lib. 7. de Indalgent. cap. 16.* Antonius à Spiritu sancto *in Director. Regul. tract. 2. d. sp. 3. sect. 5. num. 145.* ¶ Secundò: quia licet Regulares semel approbati ab uno Episcopo non possint ex hoc ipso ubique locorum permanenter extra propriam Diocesim prædicare; nihilominus quando sunt transeuntes per aliquem locum, & in itinere verè constituti, possunt in quocumque loco prædicare (sicuti de Confessoribus diximus supra) non contradicente proprio Parochia, & non existente in eodem loco Episcopo, ex concessione Gregorii XIII. facta Societati Jesu, quæ per communicationem frui possunt alii Religiosi. Villalobos *tom. 2. tract. 35. difficultate 5. num. 2.* Joannes dela Cruz *de statu Religios. lib. 1. cap. 6. dub. 2. conclus. 3.* Miranda *art. 4. conclus. 1.* Barbofa *de potest. Episcop. part. 2. allegat. 76. num. 26. & 27.* Antonius à Spiritu sancto *num. 156.* Diana 3. *part. tract. 2. resolut. 111.* Religiosi autem extra locum sui domicilii semper sunt quasi in itinere. Et sic ex hoc capite in dictis locis quamdiu ad illam Diocesim domicilium non mutaverint, prædicare poterunt. ¶ Tertiò: quia juxta multorum sententiam, Episcopus, à quo debet vel Confessarius approbati, vel prædicator licentiam acci-

accipere, est Episcopus ipsius religio-
si, seu illius Diocesis, in qua ipse habet
domicilium : & sic quando domici-
limum non mutaverit, quodcumque
pergat, secum affert sufficientem li-
centiam, & approbationem, ut ubi-
libet, ubi tanquam advena, & hospes
existit, possit confessiones audire, &
verbum Dei prædicare. Ita plures,
quos refert, & sequitur Dicastillo de
Pœnitent. disput. 10. num. 245. Tan-
credo tract. 1. disp. 2. quest. 52. Can-
didus *disquisit. 24. art. 6. dub. 8.* Tho-
mas Hurtado *tom. 2. tract. 12. cap. 1.*
dub. 62. num. 2047. Antonius à Spi-
ritu sancto in *Director. Confess. tom. 1.*
tract. 5. disp. 13. sect. 6. num. 867. Bas-
sæus *verb. Confessarius. 3. num. 9.* &
alii, quos refert, & eorum sententiam
ut probabilem sequitur Diana 1. par.
tract. 11. resolut. 7. & part. 5. tract. 12.
resolut. 53. & part. 3. tract. 4. reso-
lut. 110.

Nequeunt Episcopi Regulares examinare, qui
Regulares illorum licentiam ad prædicandum
res con- in alienis Ecclesiis postulant, & isti
cionato- examini Episcoporum se subicere
res exa- teneantur? Aliqui affirmant his du-
minare; & rationibus : quia sic declaratum
sed hoc fuisse à S. Congregatione Cardina-
pertinet lium 22. Januarii, anno 1628. testan-
ad eorū tur Barbol. *ad caput 2. sessionis 5. Con-*
Præla- *cilij Tridentini, num. 20.* Diana 4. par.
tos. *tract. 4. resolut. 22.* in qua dicit : *Posse*
Episcopos examinare Regulares prædi-
caturus in Ecclesiis suorum Ordinum.
Tum etiam : quia ut Regulares pos-
sint prædicare in Ecclesiis non suis,
requiritur licentia Ordinarii non so-
lum petita, sed obrita : sed hanc ne-

quit Episcopus prudenter dare, nisi
examinet Ministrum, ut ei constet de
ejus sufficientia : ergo, &c. Tum
denique : quia ita habet plurimorum
praxis Episcoporum, qui volunt Re-
gulares examinare prædicaturos in
alienis Ecclesiis, licet sint à suis Præ-
latis approbati.

153. Sed dicendum est non pos-
se Episcopos, Regulares examinare,
nec approbare ad prædicandum in
Ecclesiis etiam non suis ; sed hoc ad
eorum Prælatos spectare, & ad Epi-
scopos pertinere tantum videre, an
verè approbationem idoneitatis à
Prælati habeant, & hæc exhibitâ si-
ne alio examine eis licentiam debere
impertiri. Hoc assertum probatur
primò, ex Constitutione Leonis X.
relata in Bullario *tom. 1.* in Concilio
Lateranensi edita, quæ incipit : *Su-*
prema Majestatis præsidio, in qua sic
dicitur : *Sacro approbante Concilio sta-*
tuimus, & ordinamus, ne ullus tam Cle-
ricus secularis, quam uniuscujusque
etiam Mendicantium Ordinis Regula-
ris, aut quivis alius, ad quem facultas
prædicandi tam de jure, quam de con-
suetudine, aut privilegio, aut alias per-
tinet, ad hujusmodi officium exercen-
dum, admittatur, nisi prius per Supe-
riorem suum respectivè diligenter fue-
rit examinatus : ubi illa verba : *per*
Superiorem respectivè, insinuant,
quod Religiosi à suis Prælati, sæcu-
lares ab Ordinariis examinari de-
beant ; & pròinde illi ab Episcopo
non sunt examinandi. Hoc ipsum
magis explicuit sequentibus verbis
idem Pontifex : *Quodcumque prædica-*
turus accesserit de hujusmodi examine,
& idè.

Et idoneitate sua per litteras authenticas, seu alias sui examinatorii, approbatorisque, Episcopi, & aliorum locorum Ordinarius fidem legitime faciat. Non ergo Episcopus est legitimus examinatus Regularium, sed proprii Regularium Superioris examini stare debet, si licentiandus de tuo examine & idoneitate per litteras authenticas fidem faciat. ¶ Secundò: quia Concilium Tridentinum cap. 2. sess. 4. de reformatione, verbis supra relatis insistendo hoc disponit: quod Regularis prædicare intendens à Superiore suo de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus, cum obtenta ab eo licentia, & fide examinis personaliter se coram Episcopo præsentare debeat, & ab eo benedictionem petere, si in Ecclesia sui Ordinis concionari velit. Quod si in aliena, quæ sui Ordinis non sit, concionari velit ultra licentiam sui Superioris, etiam Episcopi licentiam habere teneatur: ergo vult, quod examen non ab Episcopo fiat; sed à Superiore Regulari. ¶ Et hoc ipsum confirmari potest: nam quando Concilium vult Episcopis potestatem supra Regulares concedere, id exprimit, ut fecit sess. 23. cap. 15. ubi agens de Confessoribus secularibus, addit, nullus etiam Regularis ad id idoneus reputetur, nisi aut Parochiale beneficium habeat, aut licentiam ab Episcopis obtineat per examen, &c. hic enim examen & licentiam ad Episcopos pertinere declarat, in nostro casu examen ad Prælatos spectare, & ad Episcopos licentiam concedere: non ergo tenentur se subji-

cere Concionatores Regulares examini Episcoporum. Sic porro docent Diana 3. part. tract. 2. resol. 111. & 4. part. tract. 4. resol. 22. Bruno Cassaigh tract. 6. cap. 2. proposit. 3. Antonius à Spiritu sancto tract. 2. disp. 3. sect. 4. num. 15. Hieronymus Rodriguez in Compendio questionum Regularium, resol. 112. num. 1. Pellizzar. tract. 8. cap. 4. sect. 1. num. 22. Bordon. tom. 2. resol. 7. nu. 6. Barbol. de potest. Episcop. part. 3. allegat. 75. num. 23. Miranda tom. 1. qu. 50. art. 2. Pey. in. tom. 3. privileg. cap. 2. num. 10. Campanil. Rubric. 12. Gelped. de exempt. disp. 194. num. 3.

154. Nec in oppositum objecta urgent: nam ad secundum dicimus, quod hoc ipso quod Episcopis de examine, & licentia Superiorum fides sit facienda; jam ipsi constare potest de sufficientia ministri, & prudentissimè licentiam conferet, stando Prælatorum approbationi, ad quos examen de jure, & privilegijs pertinet. Et si oppositum ex praxi habeatur (quod tertia probatio dicit) hoc ideo est, quia ad dicta jura aliqui Episcopi non attendentes, fallacem nituntur mittere in messem alienam, & plus juris usurpant, quam ipsis à Concilijs permittitur, sibi que Regulares subdicere, & eos humiliare contendunt. Quibus ipsi obtemperantes rectè faciunt, se humiliando, & Dominis Episcopis morem gerendo, ad evitanda majora incommoda: Nec ob id perdunt sua jura, aut privilegia. Declaratio autem Cardinalium, quæ in prima objectione adducitur, vel non est authentica, ut

Objecta
in oppo-
situm
diluuntur.

inquit

inquit Peyrin. vel esto authentica sit, loquitur secundum id, quod de facto practicitur; non secundum id, quod de jure habetur, ut explicat Bordonus. Sed melius cum Pellizzario dicitur, quod simplex declaratio Sac. Congregationis non debet praferri Constitutioni gravissimae Leonis X. in Concilio Lateranensi editae, & in Concilio Trident. confirmatae, maxime cum non contineat eorum expressam revocationem, quod ad derogandum Constitutionibus Conciliorum Generalium necessarium erat: istiusmodi autem declarationes (inquit Pellizzar.) faciunt solum opinionem probabilem, quae non tollit probabilitatem oppositae sententiae, ut docet Granad. 2. 2. *controvers.* 11. tract. 1. §. disput. 14. sect. 2. num. 5.

Sex casus proponuntur, in quibus praedicatorum ab Episcopis suspensi possunt a munere concionandi.

155. Inquitur secundò. An Praedicatorum Regulares suspendi a praedicatione & puniri possint ab Ordinariis? Respondetur, sex casus in jure assignari, in quibus potest Episcopus suspendere praedicatorum Regulares, eosque punire. Tres habentur in Concilio Lateranensi §. si b Leone X. in quibus a praedicatione esse ipso facto suspensos dicitur, his verbis: *Ut eorum exemplo alii attentare similia minimè audeant, cui praedicationis officium interdictum esse perpetuò decernimus.* Primus est: *si praedicet miracula falsa, aut incerta.* Secundus: *si praedicet prophetias, quae in sacra Scriptura fundamentum non habent, aut à Sede Apostolica non sunt approbatae; aut saltem ab Ordinario, ad hoc trium, aut quatuor virorum erudi-*

torum examine adhibito, si tempus ad dictam Sedem accedere non permiserit. Tertius: *si praedicando, Episcopus, vel suis Praelatis detrahant.* Qui etiam casus habentur in *Clement. Religiosi.* §. *Quibus etiam, de privilegiat. & excessib. privilegiat.* Porro hunc ultimum casum Glossa super hanc locum sic explicat: *Intelligo autem hanc litteram cum nominatim detrahunt, vel per circumloquutionem, qua vim habet proprii nominis; aliàs in genere bene licet praedicatori tangere viria Praelatorum: undè Dominus dixit super Cathedram, &c.* Alii tres casus ex Tridentino habentur *sess. 5. cap. 2.* in quibus Regularis ab Episcopo tanquam Sedis Apostolicae delegato suspendi, & puniri potest. Primus: *si praedicet propositiones erroneas.* Secundus: *si praedicet propositiones scandalosae.* Tertius: *si praedicet propositiones haereticas; ibi enim dicitur: si verò (quod absit) praedicator errores, aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in Monasterio sui, vel alterius Ordinis praedicet, Episcopus ei praedicationem interdicit. Quòd si haereses praedicaverit, contra eum secundum juris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat.*

156. Ex his sequitur primò, extra praedictos casus non posse Episcopum Regularem praedictorem suspendere, aut contra illum procedere: quia Religiosi ab eorum jurisdictione, & correctione exempti sunt: & sic contra illos procedere, nisi in casibus à jure eis concessis minimè possunt, ut diximus *suprà cap. praecedenti.*

N n n n

Extra praedictos casus nequit Episcopus Regulares praedictores suspendere.

dent. Et tunc maximè verificatur axioma illud à Glossa in cap. Pastoralis, de appellationib. adductum : quod non invenitur in jure expressum, intelligitur esse prohibitum. Præsertim: quia Episcopi jure ordinario non possunt contra Regulares procedere, (cùm isti sint ab eorum jurisdictione exempti) sed tantùm ut Sedis Apostolicæ delegati : jurisdicção autem delegata ita restringi debet, ut non se extendat ad ea, quæ in commissione non exprimentur, ut probat Riccius decis. 124. num. 5. part. 1. Ergò Episcopi in aliis casibus præter prædictos à jure concessos, non poterunt Regulares perturbare: sed si excesserint, ad Eorum Prælatos disciplina & correctio pertinebit : ob idque in dicto capite à Concilio monentur Episcopi, his verbis : *Curent autem Episcopi ne quis Prædicator vel ex falsis informationibus, vel aliàs calumniosè vexetur, justamvè de eis conquerendi occasionem habeat.* Quasi Concilium diceret : in tribus dictis casibus potest Episcopus Regularem à prædicatione suspendere; in aliis potest Regularis justè de illo conqueri, si ab ipso vexetur.

Non potest Episcopus Regularem absque ejus licentia prædicationem punire.

157. Sequitur secundo : quid dicendum sit ad illam quæstionem, an Regularis prædicans in propria Ecclesia, absque Episcopi petita benedictione; vel in aliena absque illius licentia obrenta, vel eo contradicente, sermonem ad populum habens, in casibus, in quibus diximus, eo contradicente non posse munus prædicationis exercere, possit ab Episcopo

suspendi, aut alio modo puniri? Et quidem stante illà Constitutione Gregorii XV. quam supra diximus fuisse pro Hispania suspensam, ubi illa viget, nullum in hac parte debium relinquatur : quia in ea dicitur, quòd Episcopus tanquam Sedis Apostolicæ delegatus habeat auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscunque exemptos tam sæculares, quàm Regulares, qui in alienis Ecclesiis, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, vel suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut Episcopo contradicente, *prædicare presumpserint.* Sed hac præcisà Constitutione, quæ pro Regnis Hispaniæ non viget, aliud decrevit S. Congregatio anno 1602. cujus verba adducit Flavius Cherubin. in Compend. Bullar. tom. 2. sup. Bullam 41. Pij V. & sunt ista : *Eos, qui absque licentia Episcopi prædicaverint in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, tamen si decreto Concilij contra fecerint, non posse tamen puniri ab Episcopo, sed tantùm à suis Superioribus Regularibus.* Quod certè est valdè conforme juri communi : non enim ex eo, quòd detur potestas Episcopis aliquid prohibendi Regularibus, datur etiam facultas in calu inobedientiæ eos puniendi, uti sup. cap. preced. dicebamus. Et idèd in cap. Licet, de Officio Vicarij, Innocentius IV. sic loquitur : *Quòd in generali jurisdictione delegata, concessa ad mandata faciendâ, & causas ventilandas, non intelligitur concessa jurisdictione corrigendi, & puniendi excessum,*
nisi

nisi specialiter hoc committantur: et-
gò in casibus, de quibus nunc loqui-
mur, licet detur facultas Episcopis
suprà Regulares, quia tamen illis non
conceditur expressè jurisdicctio illos
punire, si non debite paruerint;
non poterit Episcopus illos punire,
aut suspendere; sed hoc ad Eorum
Prælatos Regulares pertinebit. Sic
Magist. Joannes à Cruce lib. 1. cap. 7.
dub. 2. conclus. 2. Bruno tract. 6. cap.
4. propos. 1. Lezana tom. 2. p. 1. cap.
20. n. 3. Antonius à Spiritu sancto in
Director. Regul. tract. 2. disp. 3. sect. 4.
num. 144.

Exhor- 158. Cæterùm loquendo de iis,
ta: oria ad quæ prædicatores tenentur, mo-
Concilii ner Concilium Trident. sess. 5. cap. 2.
Trid. & *Ut plebes pro sua, & eorum capacitate*
Lateranen. ad *pascant salutaribus verbis, docendo ea,*
prædica- *qua scire omnibus necessarium est ad*
tores. *salutem, annuntiandoque eà cum bre-*
uitate, & facilitate sermonis, vitia, qua
eas declinaret; & virtutes, quas seclari
oportet, ut penam æternam evadere,
& celestem gloriam consequi valeant.
Deindè Concilium Lateranense sub
Leone X. sess. 11. prohibet prædicato-
ribus, ne de cætero in sermonibus suis
publicis alia quæque futura constan-
ter prædicent, nec illa ex Spiritu san-
cto, aut divina revelatione se habuisse,
affirmare audeant, aut alienas, &
inanes divinationes asserere, aut alio
modo tractare de eis præsumant: sed
ex divinae vocis præcepto Evangelium
omni creaturæ, cum vitiorum detest-
tatione, & virtutum commendatione
enucleent, atque declarent; qua-
propter ait: *Evangelicam veritatem,*

& sacram Scripturam juxta declara-
tionem, interpretationem, & amplia-
tionem Doctorum, quos Ecclesia appro-
bavit, aut in posterum recipiet, sata-
gant prædicare.

159. Debent etiam concionato-
res Regulares in concionibus ad po-
pulum uti Evangelis, & Epistolis,
quæ leguntur à Clero sæculari ejus
Ecclesiæ ubi degunt, uti decrevit sa-
cra Congregatio Concil. apud Qua-
rantam in Summ. Bullar. verb. privileg.
Regular. ¶ Illisq; prohibitum est à S.
Congregat. ut refert Gavantus verb.
Concio sacra, n. 42. ne inter concio-
nandum pauperes aliquos determi-
natos commendent sine licentia Epi-
scopi. ¶ Nec possunt Indulgentias
non publicatas, vel non approbatas
per Ordinatios locorum, prædicare,
ut haberetur in Concilio Trid. sess. 21.
cap. 9. Imò publicantes falsas indul-
gentias, seu inditeretas, peccant om-
nino mortaliter contra præceptum
illis impositum, Cap. Religiosi, Cle-
mentin. de privileg. ut docet Lezana
tom. 1. p. 2. cap. 20. n. 17.

160. Præterea prædicantes mi-
racula falsa peccant mortaliter, pro-
pter præceptum sub excommunicati-
one Papæ reservata impositum à
Leone X. in Concilio Lateranensi
sess. 11. quàmvis quoad excommu-
nicationem non sit in usu, & quia
committunt mendacium pernicio-
sum: qui enim eas prædicant, quan-
tum in se est, tollunt veritatem mi-
raculorum fidei, & sunt causa, quòd
veris miraculis fides non adhibeatur.
Ita docent Bonacin. circa 8. præcept.

In quib⁹
casibus
peccent
prædica-
tores suū
munus
nō debi-
tè exer-
centes.

Decalog. diff. 10. q. 1. p. 2. n. 7. Antonius à Spiritu sancto *tract. 2. diff. 3. sect. 4. nu. 153.* Secus autem dicendum est de illis, qui in concionibus falsum circa citationes proferunt, ut in numero, capitulo, nomine Authorum, loco unius alterum citando: quia tunc solum venialem culpam committunt; & mendacium cum non sit circa doctrinam, sed circa accidentia, non dicunt cum proximi præjudicio. *Cajetan. 2. 2. quest. 110. art. 4.* Azor *3. p. lib. 13. cap. 1. dub. 6.* ¶ Qui verò in concionando fabulas, facetias, aut aliquid ridiculum miscent, regulariter peccant venialiter: quia abutuntur munere suo, miscendo sacra profanis. *Cajetan. q. 164. art. 2.* Lezana *cap. 20. n. 16.* ¶ Et li-

cet *Cajetanus q. 64. art. 6.* & alii dicant, peccare mortaliter prædicatores in statu peccati mortalis concionantes; verius tamen est quod docent *Sorus in 4. dist. 1. q. 1. art. 6.* Medina *Cap. de Pœnit. tract. 1. qu. 5.* Lezana *num. 15.* tantum esse veniale, & tantum per accidens posse esse mortale; nimirum vel ratione scandali, si concionatoris peccatum publicum sit, vel quia inde fit, ut verbum Dei fiat contemptibile, & nullius estimationis. ¶ Et hæc de toto hoc prolixo nimis Tractatu dicta sufficiant, ad laudem omnipotentis Dei, & beatæ semper Virginis Mariæ de Monte Carmeli.

INDEX